

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 4/ 11. december 2017

Skozi veseli december v novo, sr(e)čno leto

„Sreča ni v stvareh, temveč v nas samih.“ (Richard Wagner)

Spoštovani,

vstopili smo v mesec, ki ga vsako leto zaznamujejo veliki načrti, različna pričakovanja, številna darila, dobre želje.

Te se pogosto nanašajo na čas –, da si ga vzamemo za prijatelje in družino, da se srečamo in poklepeta. A tudi december je dolg samo mesec dni in včasih je v predprazničnem času nemogoče postoriti vse, kar nam ni uspelo storiti prej.

Zato v decembrskih dneh mislimo tudi nase in bodimo zmerni pri načrtovanju.

Naj bo praznični december predvsem čas iskrenih odnosov – in sreče, ki jo želimo sebi in drugim.

In kaj sploh je sreča?
Kaj vam izvablja nasmeh na ustnice?
Kaj vas resnično osrečuje?

In naj del vaše sreče v prihodnjem letu izvira tudi iz zadovoljstva po dobro opravljenih aktivnostih v skrbi za okolje.

Vsebina:

Ekoportal
Ekokviz
Altermed

2

Mladi poročevalci
Hrana ni za tjavendan

3

Mladi v svetu energije
Nagrajenci URE in OVE
Odgovorno s hrano

4,5

Biotska raznovrstnost
Star papir zbiram, prijatelja podpiram

6

Čestitka ob koncu leta
2017

7

KOLENDAR DOGODKOV:

13. december: Šolsko tekmovanje Ekokviz za srednje šole (na posamezni šoli)

22. december: Podaljšan rok za oddajo Ekoakcijskega načrta

22. december: Poročilo o šolskem tekmovanju Ekokviz za SŠ in prijavnica za državno tekmovanje

27. december: Rok za oddajo prijavnice za udeležbo na Mednarodni

konferenci v Radencih »Od semena, zelenjave, sadja do gibanja in zdravja za zdravo srce«

29. december: Rok za oddajo prijavnice za sejem Altermed v Celju

10. januar 2018: Mladi poročevalci za okolje: energija, ravnanje z odpadki, krožno gospodarstvo

10. marec 2018: Mladi poročevalci za okolje - trajnostna mobilnost, zdrav življenjski slog

Ekoportal, nov sistem načrtovanja in spremljanja dela po sedmih korakih

Na začetku novembra smo za ustanove v programu Ekošola vzpostavili Ekoportal, s katerim smo nadomestili dosedanje Ekoaplikacijo. Novi Ekoportal omogoča sistematično načrtovanje, izvajanje in merjenje okoljskih aktivnosti posamezne ustanove po metodologiji sedmih korakov. Njegova glavna prednost je, da omogoča povezovanje vsebin po posameznih korakih in dolgoročno spremljanje napredka okoljskega delovanja posamezne ustanove.

Druga faza v prihodnjih mesecih

Načrtovanje in vzpostavitev Ekoportala sta bila zelo zahtevna. Ob zagonu smo vzpostavili prve tri korake (1 - Ekoodbor, 2 - Okoljski pregled, 3 - Ekoakcijski načrt), medtem ko za prihajajoče mesece načrtujemo vzpostavitev preostalih štirih korakov. Ker gre za veliko spremembo, na katero se moramo navaditi vsi, smo se odločili, da bo to **šolsko leto testno oziroma pilotno leto** za delovanje Ekoportala. Na **podlagi povratnih informacij in izkušenj njegove uporabe** ga bomo lahko ustrezno **nadgradili**. Za vaše sodelovanje in konstruktivne predloge se že vnaprej zahvaljujemo.

Ekoskladovnica – zbirka dobrih okoljskih praks

Ekoportal je razdeljen na dva dela. Prvi je namenjen samo ustanovam programa Ekošola, do njega je mogoče dostopati s prijavo in uporabniškim geslom. Če katera ustanova želi, da do vsebin Ekoportala dostopa tudi kateri od zunanjih sodelavcev, starši ali drugi, mu lahko koordinator ustanove to omogoči. Drugi del Ekoportala pa je odprt in dostopen vsem. To je Ekoskladovnica, zbirka dobrih okoljskih izobraževalnih in ozaveščevalnih primerov. V njej je za zdaj zbranih 42 primerov s tematskih področij energije in ravnanja z odpadki. Z Ekoskladovnico boste lahko zanimive aktivnosti in izkušnje predstavili širše, ne le v svoji ustanovi.

Rok za oddajo ekoakcijskega načrta podaljšan do 22. decembra 2017

Z namenom, da odpravimo vstopne težave, ki so nastale pri posameznih uporabnikih, in omogočimo vpis ekoakcijskega načrta vsem ustanovam, smo **rok za njegovo oddajo podaljšali do 22. decembra 2017**.

Ekokviz za srednje šole:

URE in OVE, trajnostna mobilnost, gorski ekosistemi

V šolskem letu 2017/2018 bomo že petnajstič organizirali Ekokviz za srednje šole. Izbrane teme, v katerih bodo dijaki pomerili svoje znanje, so učinkovita raba energije in obnovljivi viri energije (URE in OVE),

trajnostna mobilnost in gorski ekosistemi.

Kot vsako leto smo pripravili gradivo, ki je objavljeno na spletnem mestu programa Ekošola na povezavi [EKOKVIZ SŠ](#). Tam so na voljo tudi druge informacije, vključno s časovnim potekom tekmovanja. Šolsko tekmovanje bo 13. decembra 2017 na vsaki posamezni šoli, državno tekmovanje pa 3. februarja 2018 v Biotehniškem centru Naklo.

Prijave na sejem Altermed

Sejem Altermed, na katerem vsako leto ustanove programa Ekošola predstavite svoje aktivnosti in obogatite sejmski program, bo prihodnje leto potekal samo dva dni: **v soboto in nedeljo, 17. in 18. marca 2018**. Ustanove, ki želite sodelovati na sejmu, prosimo, da **izpolnite [PRIJAVNICO](#)**, na kateri označite:

- čas sodelovanja na sejmu (sobota ali nedelja) in
- način predstavitve (na stojnici, predstavitvenem odru ali v demonstracijski kuhinji).

Prosimo, da prijavnico pošljete **najpozneje do 29. decembra 2017 na e-naslov: info@ekosola.si**.

Mladi poročevalci za okolje: pisni, fotografski in videoprispevki Do 10. januarja o energiji, odpadkih, krožnem gospodarstvu in hrani

Učence, dijake in študente, ki želijo okoljske vsebine predstaviti širše in na drugačen način, vabimo, da postanejo mladi poročevalci za okolje. Svoje misli, opažanja, opise, komentarje, razprave, fotografije ali videoposnetke lahko **do 10. januarja** pripravijo o:

- **energiji** (URE in OVE, viri energije, raba energije doma, v šoli in službi) – izjemoma podaljšan rok,
- **odpadkih** (ločevanje, recikliranje, sekundarne surovine, krožno gospodarstvo) in

hrani (odgovorno ravnanje s hrano, potrošništvo, zavržena hrana).

Sodelujejo lahko s **pisnimi prispevki, fotografijami ali videoposnetki** v treh starostnih kategorijah:

1. 11-14 let,
2. 15-18 let,
3. 19-21 let.

Pri pisnih prispevkih tudi letos nadaljujemo sodelovanje s časopisno hišo Delo. Najboljši pisni prispevki iz vsakega cikla bodo objavljeni v časopisu Delo v rubriki Zeleno Delo, še več pa bo objavljenih na spletnem mestu www.delo.si/okolje. Podelili bomo tudi posebne nagrade.

Prosimo, upoštevajte navodila za pripravo in oddajanje prispevkov

Za vse vrste prispevkov:

Navedite **temo, starostno skupino, avtorja (ali več avtorjev), mentorja in kontaktni naslov.**

Navedite **naslov prispevka.**

Pisni prispevki: Upoštevajte **navodila za pisanje v določenem žanru**, ki smo jih pripravili na [povezavi Mladi poročevalci](#).

Na začetku pisnega prispevka **navedite žanr**, ki ste ga izbrali.

V ločenih datotekah **dodajte foto ali drugo gradivo (.jpg) zadostne kakovosti**, primerne za objavo v časopisu.

Fotografski in videoprispevki:

Upoštevajte, da gre za novinarsko poročanje, poglejte tudi spletno mesto mednarodnega programa Mladi poročevalci za okolje www.yre.global in zmagovalne fotografije in posnetke iz preteklih let.

Prispevke pošljite **do 10. januarja 2018** na naslov: info@ekosola.si.

V naslednjem ciklu januar-februar sta razpisani vsebini **trajnostna mobilnost** (javni promet v domačem kraju, kolesarske steze, teden mobilnosti) in **zdrav življenjski slog** (gibanje, pozitivno razmišljanje).

Mednarodno tekmovanje

Najboljše prispevke v posamezni kategoriji bomo prijavi na mednarodno tekmovanje, zato vas vabimo, da se pridružite.

Če vas zanima dodatno mednarodno sodelovanje in želite pripraviti prispevek tudi s katero izmed šol iz drugih držav, nam to sporočite na info@ekosola.si.

Hrana ni za tjavendan

V programu Ekošola se že četrto leto podajamo na pot k zmanjševanju količin zavržene hrane. **Novosti letošnjega projekta:**

- Dodali smo novo kategorijo: Šole s prilagojenim programom.
- Z izbranimi petimi pilotnimi ustanovami bomo tesneje sodelovali in pomagali pri izvedbi projekta ter organizirali predavanja za starše.
- Nagradili bomo tudi mentorje zmagovalnih šol projekta.
- Pripravili smo posebne nagrade za najboljše Kuhle in Kuhline zgodbe.

Za mentorje bomo **februarja 2018** organizirali delavnico o zmanjševanju količin zavržene hrane. Več informacij na [povezavi in razpisu](#).

Mladi v svetu energije – letos vabljeni tudi vrtci

Ustvarjajte na temo energije in energetike! Raziskujte, napnite možgančke in se poigrajte s svojimi zamislimi. Električna energija je resnično »kuk«, saj poganja vse elektronske naprave, omogoča, da se učimo s pomočjo računalnika, širimo obzorja s pomočjo televizije in komuniciramo s prijatelji po telefonu. Nagradni natečaj je v šolskem letu 2017/2018 razpisan tudi za vrtce z naslovom Kako je električna energija spremenila naše življenje. Več o razpisu za [vrtce](#), [OŠ](#) in [SŠ](#) lahko preberete na spletni strani [Mladi v svetu energije](#).

Nagrajene dobre prakse šolskih projektov in učnih ur za URE in OVE

V projektu Energetska pismenost smo pripravili natečaj, v katerem smo zbrali primere dobrih praks, ki bodo v pomoč in podporo za vključevanje vsebin o URE in OVE v vzgojno-izobraževalnih ustanovah.

Strokovna žirija je izmed prejetih primerov za osnovne in srednje šole izbrala in nagradila pet primerov v treh kategorijah. Izbrani primeri spodbujajo doživljajsko učenje in aktivno vključevanje otrok in dijakov.

Projekt/učenci v OŠ	Varčujmo z elektriko, avtor: Boris Gyorkoš, OŠ Franceta Prešerna Maribor, podružnična šola Staneta Lenardona Razvanje
Projekt/Dijaki v SŠ	Ekskurzija v Svet energije v Krškem in Zagreb, Karmen Koprivec, Srednja šola Domžale Maketa hidroelektrarne, Lidija Leskovšek, Šolski center Celje - SŠ za strojništvo, mehatroniko in medije Zeleni wat, Jure Ausec, Biotehniški center Naklo
Učna ura/Profesorji v SŠ	Videokonferenca Global Alternative Energy Debate, Alenka Pavlin, Ekonomska šola Celje

Mednarodna konferenca Odgovorno s hrano in predstavitve dobrih praks iz Slovenije in Hrvaške

V okviru mednarodnega projekta Odgovorno s hrano (We Eat Responsibly!) je **24. oktobra 2017** v **prosvetnem domu Artiče** potekala **Mednarodna konferenca Odgovorno s hrano**, na kateri so učitelji iz Slovenije in Hrvaške predstavili **18 primerov oziroma dobrih praks**, ki so jih izvedli v tem projektu. Poleg 60 vzgojiteljev in učiteljev iz Slovenije in Hrvaške so se konference udeležili tudi drugi gostje iz tujine.

Udeleženci so si ogledali pridelavo po biodinamičnih načelih na ekokmetiji Černelič. Prikazali so način pridelovanja, pri katerem ne uporabljajo kemičnih pripravkov ter upoštevajo lunin koledar pri spravilu semen, setvi, sajenju rastlin in spravilu pridelkov.

2015
Evropsko leto
za razvoj

naš svet
naše dostojanstvo
naša prihodnost

Vabilo za sodelovanje na Mednarodni konferenci, 10. maja 2018 v Radencih, Od semena, zelenjave, sadja do gibanja in zdravja za zdravo srce

Vsebina konference

Predstavitev dela in rezultatov ekovrtcev in ekošol in mentorjev projekta Od semena, zelenjave, sadja do gibanja in zdravja.

Prispevki strokovnjakov in znanstvenikov iz Avstrije, Slovenije, Hrvaške in Madžarske.

Organizacija dodatnih delavnic.

UDELEŽBA NA KONFERENCI JE BREZPLAČNA!

Komu je konferenca namenjena?

Koordinatorjem ekovrtcev, ekošol in vodjem-mentorjem projekta Od semena, zelenjave, sadja do gibanja in zdravja.

Prijava za udeležbo:

Do 27. decembra 2017 posredujte [prijavnico](#) za udeležbo na konferenci.

Prijave za predstavitve:

Vodje-mentorji projekta Od semena, zelenjave, sadja do gibanja in zdravja, ki želite sodelovati s predstavitvijo rezultatov projekta, prijavite naslov vaše teme in avtorja do 20. aprila 2018.

Vljudno vabljeni!

Tudi v letu 2018 bodo energetske svetovalce mreže ENSVET v vrtcih in šolah izvajali delavnice o učinkoviti rabi in obnovljivih virih energije (URE in OVE).

V lanskem šolskem letu se je mreža ENSVET povezala s programom Ekošola. Nekaj energetskih svetovalcev je že v preteklem šolskem letu obiskalo ekošole in izvedlo delavnice oziroma predavanja za otroke in učence na temo URE in OVE ter trajnostne mobilnosti. Za šolsko leto 2018 pa so oblikovali posebne sklope predavanj in delavnic za drugo starostno obdobje vrtčevskih otrok, vse triade osnovnošolskih otrok ter za dijake srednjih šol. Tako lahko energetski svetovalci na pobudo ekošole ali ekovrtca pripravijo delavnico ali predavanje in jo približno v eni šolski uri oziroma po dogovoru tudi izvede. Za kontakt z najbližjim svetovalcem se je treba obrniti na info@ekosola.si. **Predvsem ustanove, ki ste**

v tem šolskem letu izbrale temo ENERGIJA, vabimo, da izkoristite možnost brezplačnega predavanja energetskih svetovalcev mreže ENSVET.

Šolska VRTilnica – šolski vrt kot učilnica v naravi

Šolski vrt odpira veliko možnosti za učenje in izvajanje aktivnosti med rednim poukom, poukom v naravi, koristnim preživljanjem prostega časa ter za pridobivanje novega znanja v zdravem okolju.

Šolski vrt je zanimiv in praktičen način za postopno uvajanje najmlajših v okoljsko vzgojo in izobraževanje. Z njimi lahko povežemo učence z naravo, ki je glavni vir njihove prehrane, jih naučimo osnov vrtnarjenja ter spodbujamo vrtnarsko znanje in spretnosti.

Paket semen

Vsem ustanovam, ki boste sodelovale pri projektu Šolska VRTilnica, bo Semenarna Ljubljana pripravila pakete semen za klasičen vrt, za visoko gredo in urbani vrt. Na spletni povezavi <https://www.1ka.si/a/137797> smo pripravili anketo, v katero vpišete, kateri paket semen želite prejeti in sejati spomladi. **Anketo izpolnite najpozneje do 31. decembra 2017.**

NOVO: Kartica zaupanja

Vsem sodelujočim pri projektu Šolska VRTilnica bo Semenarna Ljubljana pripravila kartico ugodnosti, ki jo boste prejeli na ime ustanove in s katero boste ob nakupu njihovih izdelkov prejeli 10-odstotni popust.

Neuporabljen embalaža podjetja JUB na voljo za ustvarjanje

Obveščamo vas, da ima podjetje JUB na voljo večjo količino neuporabljene embalaže (velikosti približno 10 cm), ki jo podarimo za ustvarjanje. Če ste zainteresirani, vas prosimo, da sporočite na info@ekosola.si, katere izdelke in količino želite prevzeti. Za prevzem se boste dogovorili v njihovih prodajnih centrih po Sloveniji ali pa vam jih bodo dostavili njihovi potniki.

Zbornik zbranih povzetkov vsebin projekta Zgodnje naravoslovje 2016-2017

V [zborniku projekta Zgodnje naravoslovje](#) so predstavljeni rezultati otroške raziskovalne ustvarjalnosti. Vsebine zgodnjega naravoslovja prispevajo k razvijanju odgovornosti do narave.

Do 0,5 odstotka dohodnine za program Ekošola

Nosilec programa Ekošola v Sloveniji je Društvo DOVES – FEE Slovenia, ki deluje kot društvo s splošnokoristnim namenom, zato mu lahko skladno z Zakonom o dohodnini namenite donacijo do 0,5 odstotka dohodnine. Donacija ne vpliva na višino odmere dohodnine, temveč se ta del dohodnine v višini 0,5 odstotka namesto državnemu proračunu nameni našemu društvu oziroma programu Ekošola.

Veseli bomo vsakega prispevka, saj si prizadevamo, da bi bilo naše delovanje čim bolj kakovostno, strokovno in namenjeno otrokom, mladim in njihovim mentorjem. Veseli bomo, če boste možnost donacije programu Ekošola predstavili tudi svojim sodelavcem, prijateljem in drugim.

Postopek je preprost: izpolnite obrazec [»Zahteva za namenitev dela dohodnine za donacije«](#) in v prazno okence vpišite ime »Društvo DOVES-FEE Slovenia«, nato davčno številko društva »50989812« in nato še »0,5 %« oziroma delež, ki ga boste prostovoljno namenili društvu. Obrazec pošljite ali oddajte na svojem uradu FURS-a. Druga možnost pa je, da lahko kot davčni zavezanec zahtevo za namenitev dela dohodnine kadar koli oddate po sistemu [eDavki](#).

[Zakon o dohodnini](#) omogoča vsem davkoplačevalcem, da lahko od že odmerjene dohodnine največ 0,5 odstotka namenijo [nekaterim upravičencem](#), ki jih je z Uredbo določila Vlada Republike Slovenije. Na [spletni povezavi](#) je Društvo za okoljsko vzgojo Evrope v Sloveniji (Društvo DOVES – FEE Slovenia) na seznamu pod zaporedno številko 7. UPRAVIČENCI S PODROČJA OKOLJA IN PROSTORA, stran 127.

OBRAZEC

Za vaš prispevek se vam najlepše zahvaljujemo.

Biotska raznovrstnost: mednarodni Veliki lov na rastline se nadaljuje

Projekt Veliki lov na rastline je osredinjen na raziskovanje **biotske raznovrstnosti** s posebnim poudarkom na **rastlinah** in z **njimi povezanimi vrstami**. Namenjen je otrokom od 5. do 11. leta starosti. V projekt se **vkjučite s prijavnico, ki jo pošljete do 23. decembra 2017** na elektronski naslov: useniknik.tina5@gmail.com.

Projekt se izvaja po petih korakih:

1. registracija (s prijavnico),
2. pregled (kratke ankete, obrazci za vrednotenje in navodila so na povezavi, rezultate anket oddate do 13. 1. 2018),
3. ukrep (izdelava zemljevida habitata, izvedba dejavnosti),
4. spremljanje in vrednotenje (zemljevid habitata z novimi vrstami, ponovitev anket) in
5. kratko poročilo.

Več o razpisanih vsebinah in gradivih na [povezavi](#).

RAZISKOVALCI BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

STAR PAPIR
ZBIRAM,
PRIJATELJA
PODPIRAM

Star papir zbiram, prijatelja podpiram

Humanitarno-izobraževalni projekt je namenjen zbiranju starega papirja, s čimer mladi pomagajo svojim vrstnikom ter tako izražajo socialni čut, solidarnost in dobrotelost. Zbiranje poteka skozi vse leto. V projekt se vključite s [PRIJAVNICO](#), ki jo pošljete na info@ekosola.si. Posredovali jo bomo družbi Dinos, d. d., ki bo poskrbela, da boste do napovedanega datuma brezplačno prejeli zabojnik za zbiranje odpadnega papirja in da ga bodo po končanem zbiranju tudi odpeljali.

Z organiziranim zbiranjem starega papirja boste svoji **ustanovi zagotovili prihodke od prodaje starega papirja (90 %)**, **Fundaciji PISMO SRCA pa sredstva za štipendije mladih (10 %)**. Vsaka sodelujoča šola, ki bo v okviru tega projekta v šolskem letu 2017–2018 zbirala star papir, lahko za šolsko leto 2018–2019 predlaga svojega kandidata za štipendiranje. Več o razpisanih vsebinah na [povezavi](#).

... pred vstopom v novo ...

**PREPLETAJMO POTI.
SKRBIMO DRUG ZA DRUGEGA.
BOGATIMO NAŠO SKUPNOST.**

Ko se bližamo koncu neke poti, na kateri smo srečali posebne ljudi, se povezali s starimi ali z novimi prijatelji in doživeli vrsto posebnih trenutkov, si včasih ne želimo, da bi se končala. A če pridemo na cilj bogatejši, bolj izkušeni in polni nove energije, se polni zagona podajmo naprej ... na novo pot.

Želimo, da se ob koncu leta 2017 z zadovoljstvom ozirate na svojo pot. Hvala, ker ste na tej poti obogatili tudi program Ekošola. Želimo, da bomo v letu 2018 še naprej tkali medsebojne niti ter prepletali poti, na katerih bomo skrbeli drug za drugega in za naše okolje – ter tako bogatili našo skupnost in naše življenje.

Želimo vam vesele in prijetne praznične dni!

